

Leo FIJEN

Katholiek en mediafiguur

In Nederland is Leo FIJEN bij het grote publiek vooral bekend als tv-presentator van diverse programma's bij de rooms-katholieke omroep RKK. Ook voor televisiekijkend en gelovig Vlaanderen is hij beslist geen onbekende, al komt hij minder prominent in beeld sinds hij gepromoveerd is tot Hoofd RKK-zendtijd. FIJENS gedreven inzet voor het geloof is er daardoor alvast niet op verminderd.

'Alles begint en eindigt bij stilte'

Bert CLAERHOUT

Leo FIJEN is 55. Hij studeerde geschiedenis en deed zijn eerste stappen in de journalistiek als sportverslaggever bij de *Nieuwe Noord-Hollandse Courant*. Vanaf 1985 kruisten Kerk en media zijn loopbaan. FIJEN was onder meer adjunct-perschef van de Nederlandse bisschoppenconferentie, redacteur-verslaggever en presentator bij de KRO. Tevens publiceerde hij het voorbije decennium jaarlijks een boek.

–U bent een bezig man. Naast uw topfunctie bij de omroep en het schrijven, presenteert u op zondagochtend het programma 'Katholiek Nederland kerkt in...'. Onthaasten lijkt niet aan u besteed. Toch pleit u in uw jongste boek, 'Tijd nemen', voor rust en ruimte in het leven.

Inderdaad, het lijkt wat tegenstrijdig. Toch geloof ik dat we niet tot innerlijke rust komen als we daar de tijd niet voor nemen. Het mooiste geschenk dat iemand kan krijgen, is de ruimte om bij zichzelf te komen, om te ontdekken waar hij kan vallen, opstaan en groeien. Dat vergt tijd en die is er vaak niet. Ook ik heb het moeilijk om de klok te bewaken. Mijn vele activiteiten nemen dan een loopje met mij en ontnemen me de kans momenten van stilte daadwerkelijk te beleven. Ik voel me daar hoege-naamd niet goed bij.

–Is kiezen voor tijd synoniem met ruimte maken voor stilte?

Alles begint en eindigt bij stilte. Die is noodzakelijk om bij jezelf te komen en God in je hart te zoeken. Die belangrijke les heb ik geleerd toen ik voor de kloosterserie van ons tv-programma *Kruispunt* te gast was in Nederlandse en Vlaamse kloosters. Stilte is onlosmakelijk met het kloosterleven verbonden. Daarom keerde ik voor het schrijven van mijn boek naar sommige kloosters terug voor concrete adviezen over omgaan met tijd en stilte, over drukte en hoe daaraan te ontsnappen.

–Wat leverde die zoektocht concreet op?

Sommige adviezen heb ik goed in mijn oren geknoopt. Zuster Hannah, de priorin van het benedictinessenklooster Onze-Lieve-Vrouw van Bethanië in Loppem, vertelde me bijvoorbeeld dat ze vroeger veel in de natuur bezig was en aan hardlopen deed, maar dat ze daar, sinds ze priorin is, niet meer aan toekomt. Tegelijk heeft ze afgerekend met het ideaal altijd voor iedereen beschikbaar te zijn. Daartoe heeft ze grenzen gesteld en 'bewaakt' ze sommige uren. Als ze geen stiltemomenten meer heeft, wordt ze ongeduldig en moe. Daarom kiest ze ervoor nu en dan helemaal niets te doen. Tijd verliezen om tijd te win-

nen, noemt ze dat. „Als we vluchten in het doen, vervreemden we ons van onszelf”, zei ze. „Daarom is niets doen zo belangrijk. We zijn niet wat we doen, onze diepste identiteit is ons zijn.”

–Dat klinkt mooi, maar wat doe je er in het dagelijkse leven mee?

Ik tracht zulke stiltemomenten te respecteren. Zo neem ik woensdagnamiddag vrij en plaats ik geen afspraken op vrijdag. Daarnaast geven bijzondere en onverwachte momenten – als je ervoor openstaat – richting aan het leven.

„De geschiedenis leert dat de Kerk ook uit de moeilijkste perioden telkens weer herrijst”

Zo had een pastoraal werker me gevraagd op kerstdag voor te gaan in een woord- en gebedsdienst in het ziekenhuis. Ik was omringd door zieke mensen. Sommigen zaten in een rolstoel, anderen waren dement of hadden een lichamelijke beperking. Het maakte me sprakeloos. Al mijn functies en verantwoordelijkheden stelden op dat moment niks voor. Om met die zieken in contact te treden, moest ik een heel ander taalregister hanteren. Geen grote woorden of grote gebaren. Ik kon ook niet wegvluchten in het 'doen'. Het was een oefening in nederigheid en tegelijk een keerpunt.

Uitgerekend op het moment dat ik de gebrokenheid van het bestaan zo intens ervoer, besloot ik een oude droom waar te maken en een opleiding theologie aan te vatten. Ik sluit niet uit dat ik later een kerkelijke zending in de pastoraal aanvaard. We zien wel.

–Dat is pas radicaal tijd maken voor de ander. U kondigt hier uw ontslag toch niet aan?

Dat niet, maar ik wil niet worden gereduceerd tot mijn baan. En dus moet ik ruimte

Leo Fijen: „Ik sluit niet uit dat ik later een kerkelijke zending in de pastoraal aanvaard.” © KRO

laten voor het onverwachte, voor wat me vanuit mijn binnenste voortstuwt. Je moet in het leven anticiperen om later nieuwe keuzes te maken. Overigens leerde broeder Manu, de abt van de Sint-Sixtusabdij in Westvleteren, me dat tijd altijd met de ander heeft te maken. „Er zijn duizend excuses om te verklaren waarom je op een afspraak te laat komt,” zei hij, „maar feitelijk komt het er telkens weer op neer dat je jezelf belangrijker acht dan de ander. Op tijd komen is je ego opzijzetten en de ander ten volle respecteren.”

–Ook de Nederlandse Kerk heeft met schandalen van seksueel misbruik af te rekenen. Hoe kijkt u daar als mediafiguur en gelovige tegenaan?

De Kerk is mensenwerk en mensen maken fouten. Daarmee praat ik niets goed. De ge-

volgen voor de slachtoffers zijn vreselijk. De geschiedenis leert evenwel dat de Kerk ook uit de moeilijkste perioden telkens weer herrijst. Nogmaals, al die negatieve berichten raken me. Toch ga ik ervan uit dat de Kerk uit dat misbruikverleden leert en in de toekomst anders met roeping en priesterschap omgaat. Ikzelf heb geen moment aan mijn geloof getwijfeld, integendeel, ik heb God meer dan ooit nodig. Tot slot moeten de media er zich voor hoeden uitsluitend scherp te stellen op wat fout loopt. Er gebeurt in de Kerk nog veel goeds en voor velen is het geloof nog altijd een vitale kracht.

Leo Fijen, *Tijd nemen. Voor rust en ruimte in je leven*, Ten Have/Lannoo, Kampen/Tielt, 2010, 175 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 599 5980 4.